

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การประเมินโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา
ซึ่งศึกษาเฉพาะการฝึกอบรมนักร้องในภาคกลาง มีสาระสำคัญโดยสรุปดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินกระบวนการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมครูประถมศึกษาในโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา
2. เพื่อประเมินพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ในขณะที่เข้ารับการฝึกอบรมนักร้องในภาคกลาง
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมนักร้องในภาคกลาง
4. เพื่อประเมินความเชื่อเกี่ยวกับแนวพัฒนาการเรียนการสอนของผู้เข้ารับการฝึกอบรมนักร้องในภาคกลาง
5. เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมนักร้องในภาคกลาง
6. เพื่อติดตามประเมินผู้เข้ารับการฝึกอบรมในด้านการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงาน
7. เพื่อสำรวจการปฏิบัติจริงในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษาในภาคกลาง

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมนักร้องในภาคกลางจำนวน 112 คน และนักเรียนจำนวน 60 คน ในกลุ่มโรงเรียนบ้านหีบและกลุ่มโรงเรียนทุ่งชายเคื่อง อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วิธีการประเมิน

1. การประเมินกระบวนการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมครูประถมศึกษาในโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา การฝึกอบรมนักร้องในภาคกลาง แบ่งการประเมินเป็น 2 ประการดังนี้

1.1 วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมกับความจำเป็นในการฝึกอบรม โดยกำหนดเกณฑ์ว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรการฝึกอบรมมีความสอดคล้องกับความจำเป็นในการฝึกอบรมทุกข้อ

1.2 วิเคราะห์กระบวนการจัดเตรียมการฝึกอบรมเปรียบเทียบกับระบบการฝึกอบรมที่เป็นสากล โดยกำหนดเกณฑ์ว่า มีกระบวนการจัดเตรียมการฝึกอบรมครบตามกระบวนการฝึกอบรมที่เป็นสากล

2. การประเมินพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมนักร้องในภาคกลางขณะเข้ารับการฝึกอบรม ใช้การสังเกตพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมขณะรับการฝึกอบรม โดยกำหนดเกณฑ์ว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนมีส่วนร่วมในการฝึกอบรมทุกกิจกรรมของการฝึกอบรม ตามขั้นตอนของการฝึกอบรม

3. การประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อการฝึกอบรมนักร้องในภาคกลาง ใช้แบบสอบถามให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตอบหลังจากรับการฝึกอบรม โดยกำหนดเกณฑ์ว่า จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมอย่างต่ำร้อยละ 75 มีความพึงพอใจที่ดีต่อการฝึกอบรมในแต่ละข้อของแบบสอบถาม

4. การประเมินความเชื่อเกี่ยวกับแนวพัฒนาการเรียนการสอนของผู้เข้ารับการฝึกอบรมนักร้องในภาคกลาง โดยใช้แบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับแนวพัฒนาการเรียนการสอนให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตอบก่อนและหลังการฝึกอบรมโดยกำหนดเกณฑ์ว่า ค่าเฉลี่ยของการวัดความเชื่อเกี่ยวกับแนวพัฒนาการเรียนการสอนหลังการฝึกอบรมมากกว่าค่าเฉลี่ยของการวัดความเชื่อก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

5. การประเมินการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมนักร้องในภาคกลาง โดยใช้แบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม ซึ่งกำหนดเกณฑ์ว่า ค่าเฉลี่ยของการทดสอบหลังการฝึกอบรมมากกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และค่าเฉลี่ยของการทดสอบหลังการฝึกอบรมมากกว่าค่าเฉลี่ยของการทดสอบก่อนการฝึกอบรมไม่ต่ำกว่า 15% ของคะแนนเต็ม

6. การติดตามประเมินผลผู้เข้ารับการฝึกอบรมนักร้องในภาคกลางในด้าน การนำ ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

6.1 ใช้แบบสังเกต สังเกตการคัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูจำนวน 12 คน หลังจากครูได้รับการฝึกอบรมผ่านไปแล้วเป็นเวลา 1 เดือน โดยสังเกตการคัด กิจกรรมการเรียนการสอนของครูในชั้นเรียน คนละ 4 ครั้ง

6.2 ใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับการคัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ครูผู้เข้า รับการฝึกอบรมตอบหลังจากรับการฝึกอบรมผ่านไปแล้ว 1 เดือน

6.3 ใช้แบบสัมภาษณ์นักเรียนเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน โดยสัมภาษณ์นักเรียนที่อยู่ในชั้นเรียนที่สังเกตการคัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู สัมภาษณ์ นักเรียนห้องเรียนละ 5 คน จำนวน 60 คน

เกณฑ์การประเมินกำหนดว่า ครูคัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามวัตถุประสงค์ ของการฝึกอบรมที่ตั้งไว้อย่างน้อยร้อยละ 80 ของจำนวนกิจกรรมในแบบสังเกต แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์รวมกัน

สำหรับการสำรวจการปฏิบัติจริงในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ประถมศึกษา ใช้แบบสอบถามครูจำนวน 97 คน เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในการจัดการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียนประถมศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อเรื่อง คำนวณค่าร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างด้วยสถิติค่าที

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการประเมินโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา ซึ่งศึกษาเฉพาะการฝึกอบรมนักร้องในภาคกลาง มีดังนี้

1.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตรการฝึกอบรมสอดคล้องกับความจำเป็นในการ ฝึกอบรมทุกประการ และมีกระบวนการจัดเตรียมการฝึกอบรมครบตามระบบการฝึกอบรมที่เป็นสากล

1.2 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนักร้องในภาคกลางมีส่วนร่วมในกิจกรรมการฝึกอบรม

ทุกคน จำนวน 39 กิจกรรม จาก 50 กิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 78 ซึ่งไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

1.3 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนักร้องในภาคกลาง มีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม จำนวน 25 ข้อ จาก 28 ข้อ ซึ่งไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ว่า จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม อย่างต่ำร้อยละ 75 มีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมของแต่ละข้อในแบบสอบถาม

1.4 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนักร้องในภาคกลาง มีความเชื่อเกี่ยวกับแนวการพัฒนาการเรียนการสอนหลังการฝึกอบรมมากกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

1.5 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนักร้องในภาคกลางมีความรู้หลังการฝึกอบรมมากกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แต่คะแนนเฉลี่ยหลังการฝึกอบรมเพิ่มขึ้น 9% ซึ่งยังไม่ถึงเกณฑ์ 15% ของคะแนนเต็ม

1.6 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนักร้องในภาคกลาง จำนวนร้อยละ 75 สดักกิจกรรมการเรียนการสอนตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมซึ่งไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. ผลการสำรวจการปฏิบัติจริงในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า โดยส่วนรวมผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีการปฏิบัติในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก การปฏิบัติในระดับน้อย ได้แก่ ด้านการประเมินผลการดำเนินงานการนิเทศการศึกษาและกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน แสดงว่าผู้บริหารและครูให้ความสำคัญเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนและเห็นว่าวิธีการปฏิบัติดังกล่าวมีความจำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอน ในด้านช่วยส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาของครูให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้แต่งตั้งคณะปฏิบัติงานโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูประถมศึกษาทั่วประเทศให้มีประสิทธิภาพ การดำเนินการตามโครงการครั้งนี้มีความเชื่อพื้นฐานว่า ครูประถมศึกษามีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรดีอยู่แล้ว แต่ขาดทักษะด้านการปฏิบัติ และเจตคติที่ดี การดำเนินการฝึกอบรมจึงมุ่งเน้นด้านคุณธรรม

และทักษะการปฏิบัติ เนื่องจากการจัดการฝึกอบรมต้องจัดให้กับครูประถมศึกษาทั่วประเทศ เพื่อ
ประหยัดงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด และสามารถจัดการฝึกอบรมได้อย่างพร้อมเพียงทั่วถึง
และคงสภาพกระบวนการถ่ายทอดการฝึกอบรมให้เหมือนเดิมมากที่สุด คณะปฏิบัติงานโครงการ
จึงได้สร้างชุดฝึกอบรมทางไกลและสื่อประสมเพื่อใช้สำหรับการฝึกอบรมด้านการเรียนการสอน
แก่ครูประถมศึกษา และกำหนดกระบวนการฝึกอบรมอย่างเป็นระบบ อีกทั้งจัดการฝึกประสบการณ์
ของผู้ดำเนินการฝึกอบรมด้วยวิธีการฝึกแบบเข้ม การดำเนินงานในขั้นที่ทำการวิจัยนี้เป็นการ
จัดการฝึกอบรมนักร้องเพื่อทดลองใช้ ปรับปรุงและแสวงหารูปแบบการฝึกอบรมที่เหมาะสม
คณะปฏิบัติงานโครงการได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอน สร้างชุดฝึกอบรมด้วยตนเองจำนวน 20 เล่ม ตลอดจนทำหน้าที่
ผู้ดำเนินการฝึกอบรมนักร้อง เพื่อทดลองใช้ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองและหารูปแบบการฝึกอบรม
ที่เหมาะสม กล่าวได้ว่างานดังกล่าวเป็นภาระที่ค่อนข้างหนักสำหรับคณะปฏิบัติงานโครงการ
จำนวน 15 คน ที่ต้องรับภาระดังกล่าวและต้องปฏิบัติงานให้บรรลุจุดหมายอย่างมีประสิทธิภาพ
ในเวลาอันจำกัด แต่คณะปฏิบัติงานโครงการพยายามทุ่มเทความคิดอย่างสุดความสามารถเพื่อ
ความสำเร็จของการดำเนินงาน อย่างไรก็ตามการดำเนินงานย่อมต้องพบกับอุปสรรค โดยเฉพาะ
อย่างยิ่งการดำเนินงานครั้งนี้เป็นเพียงการทดลองเพื่อหารูปแบบที่เหมาะสม ดังนั้นการเตรียม
การฝึกอบรมอาจบกพร่องบ้าง ซึ่งตามสภาพความเป็นจริงแล้วการดำเนินงานในช่วงเวลาจำกัด
และเพื่อประหยัดด้านงบประมาณในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสื่อเสริมที่เป็นเทปโทรทัศน์ และสไลด์บางเรื่อง
ไม่สามารถสร้างหรือผลิตได้ทันตามกำหนดเวลา จึงจำเป็นต้องจัดหาสื่อเท่าที่มีอยู่นำไปใช้ก่อน
ซึ่งถ้าสื่อที่มีอยู่สามารถใช้ได้เป็นอย่างดีก็จะช่วยประหยัดงบประมาณ การปฏิบัติดังกล่าว
นอกจากจะช่วยแก้ปัญหาแล้วยังช่วยนำทรัพยากรที่มีอยู่ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ การนำสื่อดังกล่าว
ไปใช้นั้นไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย ถ้าผลการทดลองใช้ไม่ประสบผลตามต้องการ เพราะการ
ดำเนินงานดังกล่าวเป็นเพียงการฝึกอบรมนักร้องเพื่อทดลองใช้สื่อ และปรับปรุงหารูปแบบการ
ฝึกอบรมที่เหมาะสม ดังนั้นจึงไม่สามารถบอกล่วงหน้าได้ว่าสื่อหรืออุปกรณ์ที่นำไปใช้นั้นมีความ
เหมาะสมหรือให้ผลดีเพียงใด นอกจากจะได้ผ่านการทดลองใช้สื่อดังกล่าวเสียก่อนจึงจะบอก
ผลได้ จึงทำให้การเตรียมสื่อบางอย่างที่จะใช้ในการฝึกอบรมไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้
สำหรับการประเมินผลการติดตามครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมในด้านความรู้ไปใช้ในการ
ปฏิบัติงานนั้น การติดตามผลดังกล่าวควรจะติดตามผลหลังจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับการ
ฝึกอบรมผ่านไปแล้วยังอย่างน้อย 3 เดือน เพื่อทราบถึงผลการปฏิบัติที่สม่ำเสมอและความคงทน

ของการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน อย่างไรก็ตามการประเมินครั้งนี้ผู้วิจัยได้เป็นผู้มีส่วนร่วมในการเข้ารับการฝึกอบรมมาอย่างต่อเนื่องด้วย ซึ่งผลการประเมินโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษาอภิปรายผลการประเมิน ดังนี้

1. ผลการประเมินโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา

1.1 ผลการประเมินกระบวนการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมครูประถมศึกษา พบว่า

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรการฝึกอบรมสอดคล้องกับความสำเร็จในการฝึกอบรมทุกประการ และมีกระบวนการคัดเลือกเตรียมการฝึกอบรมครบตามขั้นตอนระบบการฝึกอบรมที่เป็นสากล ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2527:15) ศึกษาสภาพปัญหาของการประถมศึกษาในแง่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนยังไม่เป็นที่น่าพอใจ และโรงเรียนร้อยละ 89 ซึ่งอยู่ในชนบทจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับหลักสูตร ซึ่งปัจจัยสำคัญของการจัดการศึกษาคือครู ปัญหาของครูอยู่ที่พินความรู้และความสามารถในการสอน โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา มุ่งที่จะแก้ปัญหาดังกล่าว โดยคณะปฏิบัติงานโครงการจะต้องสร้างชุดฝึกอบรมทางไกลและสื่อประสม ตลอดจนดำเนินการทดลองใช้และปรับปรุงแสวงหารูปแบบการฝึกอบรมที่เหมาะสม ด้านบุคลากรคือคณะปฏิบัติงานโครงการทั้ง 15 คน ได้ผ่านการคัดเลือกจากผู้เชี่ยวชาญโครงการ คณะปฏิบัติงานเป็นบุคคลที่มีความเหมาะสมทั้งตำแหน่งหน้าที่ คุณวุฒิ และประสบการณ์ในด้านการทำงานและความสามารถที่เกี่ยวกับการประถมศึกษา

ผู้เชี่ยวชาญโครงการและคณะปฏิบัติงานโครงการดำเนินโครงการโดย

สำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของครู กำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมไว้อย่างชัดเจนว่า ต้องการให้ครูมีความสำนึกในบทบาทและหน้าที่ของตน นำกิจกรรมและเทคนิคไปใช้ในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นในการฝึกอบรมในแง่ที่ครูต้องการแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง การดำเนินงานของผู้เชี่ยวชาญโครงการและคณะปฏิบัติงานโครงการ เริ่มตั้งแต่สรุปสภาพและปัญหา เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการฝึกอบรมครูประถมศึกษาจากเอกสารและการสำรวจ แล้วสรุปวิเคราะห์หาแนวทางปฏิบัติงาน สร้างหลักสูตรการคัดสรรกระบวนการฝึกอบรมครูประถมศึกษา ต่อจากนั้นได้นำโครงสร้างหลักสูตรและกระบวนการฝึกอบรมมาสร้างชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง การดำเนินงานแต่ละขั้นตอนดังกล่าวได้มีการประชุมระดมความคิดจากวิทยากร คุณวุฒิเพื่อพิจารณาหัวข้อ เรื่องที่ต้องมีในหลักสูตรการฝึกอบรม เชิญผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

และผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาหลักสูตรกำหนดหัวข้อ เรื่องของชุดฝึกอบรมและรูปแบบในการฝึกอบรม นอกจากนี้ยังเชิญผู้เชี่ยวชาญหลายสาขาวิชามาให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำชุดฝึกอบรม กระบวนการฝึกอบรม คณะปฏิบัติงาน โครงการจัดทำชุดฝึกอบรมและทดลองใช้ชุดฝึกอบรมเพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงจำนวน 3 ครั้ง จะเห็นได้ว่ากระบวนการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมในแต่ละขั้นตอน มีผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ รวมทั้งผู้บริหารระดับสูง ซึ่งล้วนแต่เป็นผู้มีประสบการณ์ และมีความเหมาะสมอย่างยิ่งในการมีส่วนร่วมในการพิจารณาไตร่ตรอง เพื่อพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมครูประถมศึกษา จึงเป็นหลักประกันได้ว่า โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา มีกระบวนการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมครูประถมศึกษาอย่างเป็นขั้นตอนและเป็นระบบ มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการฝึกอบรมครูประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ของโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา ในโอกาสต่อไป

1.2 ผลการประเมินพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในขณะที่เข้ารับการฝึกอบรม นำร่องในภาคกลาง ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำร่องในภาคกลางมีส่วนร่วมในกิจกรรมการฝึกอบรมทุกคนไม่ครบทุกกิจกรรมในการฝึกอบรมที่กำหนดไว้ ซึ่งไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการฝึกอบรมทุกกิจกรรมในการฝึกอบรมตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในการเข้ารับการฝึกอบรม โดยส่วนใหญ่ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมการฝึกอบรมเกือบทุกกิจกรรม มีเพียงบางกิจกรรมเท่านั้นที่ครูบางท่านไม่สามารถเข้าร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมการฝึกอบรมได้ สำหรับกิจกรรมการฝึกอบรมที่ครูมีส่วนร่วมในการปฏิบัติทุกคน เป็นกิจกรรมที่ครูส่วนใหญ่มีความพอใจและยินดีร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งได้แก่ การให้อ่านชุดฝึกอบรม การดูเทปโทรทัศน์ สไลด์ และการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพอใจและให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรมการฝึกอบรมดังกล่าว ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเห็นว่า ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองมีรูปแบบและรูปแบบการเสนอเรื่องมีภาพประกอบ ทำให้สะดวกในการอ่าน และน่าสนใจ การศึกษาชุดฝึกอบรมบางเล่ม ผู้ดำเนินการฝึกอบรมจะเลือกผู้รับการอบรมให้สรุปเนื้อเรื่องจากชุดฝึกอบรม ทำให้ครูทุกคนต้องอ่านชุดฝึกอบรม เกี่ยวกับการดูเทปโทรทัศน์และสไลด์นั้น ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ปฏิบัติทุกคน เนื่องจากมีภาพและเสียงประกอบ สามารถช่วยผ่อนคลายบรรยากาศในขณะที่รับการฝึกอบรมและไม่ต้องแสดงออก สำหรับกิจกรรมการฝึกอบรมที่ผู้รับการฝึกอบรมพอใจเป็นอย่างมาก และส่วนร่วมในการปฏิบัติเกือบทุกคน คือ กิจกรรมนันทนาการและ

กิจกรรมสร้างเสริมคุณธรรม เนื่องจากครูเห็นว่า เป็นกิจกรรมที่สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ และบางกิจกรรมมีความสนุกสนานทำให้บรรยากาศในการฝึกอบรมดีขึ้น อย่างไรก็ตามพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมไม่เป็นไปตามเกณฑ์เพราะการฝึกอบรมในแต่ละวันปรากฏว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวนเฉลี่ยร้อยละ 90 ที่สามารถปฏิบัติตามกิจกรรมการมาเข้ารับการฝึกอบรมทันตามกำหนดเวลา เนื่องจากสถานที่ฝึกอบรมอยู่ห่างจากที่พักของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ทำให้เสียเวลาในการเดินทางมาเข้ารับการฝึกอบรม เมื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมมาเข้ารับการฝึกอบรมไม่ทันตามกำหนดเวลาจึงทำให้การเข้าร่วมกิจกรรมยามเช้าของแต่ละวันได้แก่ การทบทวนการศึกษาชุดฝึกอบรมเล่มที่ 4 ความสุขที่สัมผัสได้ เล่มที่ 9 จากใจถึงใจ และเล่มที่ 10 ไตรวาจา เมื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบทุกคนจึงไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จากการสังเกตและการสอบถามผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับเรื่องการจัดเวลาในแต่ละกิจกรรมยังไม่เหมาะสม การให้ศึกษาชุดฝึกอบรมในแต่ละวันให้ศึกษาหลายเล่ม ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมรู้สึกเหนื่อย โดยเฉพาะผู้อยู่ในวัยสูงอายุ ซึ่งในหน่วยฝึกอบรมนี้ผู้อยู่ในวัย 41 ปีขึ้นไปเฉลี่ยร้อยละ 22 ผู้สูงอายุนี้บอกว่ารู้สึกเหนื่อยและเมื่อยล้า เพราะไม่เคยได้อ่านหนังสือในแต่ละวันมากนัก ผู้ดำเนินการฝึกอบรมเข้าใจสภาพปัญหาเหล่านี้พยายามที่จะแก้ปัญหาโดยกิจกรรมการศึกษาชุดฝึกอบรมเล่มที่ 14 สอบเพื่อสอน ผู้ดำเนินการฝึกอบรมอนุญาตให้แยกไปศึกษาอิสระนอกห้องฝึกอบรม จึงทำให้มีผู้ศึกษาชุดฝึกอบรมเล่มนี้เพียงร้อยละ 82 การดำเนินการฝึกอบรมบางกิจกรรมไม่เป็นไปตามแผน จึงเป็นโอกาสให้พฤติกรรมกรรมการฝึกอบรมไม่เป็นไปตามเกณฑ์

การดำเนินการฝึกอบรมในช่วงที่ 1 วันที่หนึ่ง และช่วงที่ 3 วันที่หนึ่ง ผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องเสียเวลาส่วนหนึ่งสำหรับเขียนรายงานการเดินทางเพื่อเบิกค่าเบี้ยเลี้ยงตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินของกระทรวงการคลัง การเขียนรายงานดังกล่าวผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลายคนเขียนไม่ถูกต้องเนื่องจากไม่คุ้นเคยกับการเขียนรายงานตามระเบียบการเบิกจ่ายเงิน ในขณะที่ดำเนินการกิจกรรมการฝึกอบรม เจ้าหน้าที่การเงินต้องเรียกผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลายคนเพื่อแก้ไขการเขียนรายงานเบิกจ่ายเงินค่าเบี้ยเลี้ยงให้ถูกต้อง ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมดังกล่าวไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมนั้นหน้าการในช่วงที่ 1 วันที่หนึ่ง และในช่วงที่ 3 วันที่หนึ่งต้องงดกิจกรรมการศึกษาสไลด์ เรื่อง กิจกรรมสนับสนุนการเรียนการสอน เพราะเวลาในการฝึกอบรมเหลือน้อย

จากสาเหตุดังกล่าวข้างต้น เป็นผลทำให้ผลการประเมินพฤติกรรมของผู้เข้ารับ การฝึกอบรมนักร้องในภาคกลางในขณะที่เข้ารับการฝึกอบรมไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

1.3 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อการฝึกอบรมนักร้อง ในภาคกลางพบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมจำนวน 25 ข้อจากแบบ สอบถามจำนวนทั้งหมด 28 ข้อคิดเป็นร้อยละ 89 ซึ่งโดยส่วนรวมแล้วถือว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมอย่างยิ่ง โดยผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลังจากรับการฝึกอบรมแล้ว เชื่อว่าโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษาสามารถแก้ปัญหา การเรียนการสอนได้ และทำให้ครูได้ทราบและเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการ จากการ สัมภาษณ์และสอบถามผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรม เห็นว่าจากการเข้ารับการอบรมทำให้ตนได้แนวทางและเทคนิควิธีที่จะนำไปใช้ในการจัด การเรียนการสอนได้ จึงทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพอใจในโครงการดังกล่าว ในด้าน ผู้ดำเนินการฝึกอบรม ผู้รับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจ เพราะผู้ดำเนินการฝึกอบรมให้ความสำคัญ เป็นกันเอง อำนวยความสะดวก ไขข้อสงสัยได้อย่างชัดเจน สามารถสร้างบรรยากาศ และดำเนินการจัดการฝึกอบรมได้อย่างราบรื่น ตลอดจนผู้เข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่มีความ ศรัทธาในตัวผู้ดำเนินการฝึกอบรมอย่างยิ่ง ในด้านกระบวนการฝึกอบรมผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีความพึงพอใจโดยเห็นว่า ขั้นตอนในการฝึกอบรมมีความต่อเนื่องสอดคล้องกัน มีกิจกรรม สอดแทรกระหว่างการฝึกอบรมที่เป็นประโยชน์น่าสนใจ สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียน การสอนได้ ตลอดจนผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความชอบการฝึกอบรมแบบนี้ ด้านสื่อที่ใช้ในการ ฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจที่ต่อชุดฝึกอบรม เห็นว่ารูปเล่มของชุดฝึกอบรม น่าสนใจ เนื้อหาสาระสอดแทรกคุณธรรมและแนวคิดที่เป็นประโยชน์ซึ่งครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม พื่อใจในชุดฝึกอบรมอย่างยิ่ง ผู้เข้ารับการฝึกอบรมบางคนบอกว่ายังไม่เคยได้รับแจกเอกสาร ที่เป็นสมบัติของตนเอง ที่มีรูปเล่มที่สวยงามและมีคุณค่าเลย ดังนั้นจึงหวังแจกเอกสารชุดฝึกอบรม อย่างมาก จากการสังเกตผู้เข้ารับการฝึกอบรมบางคนได้หาพลาสติกหุ้มชุดฝึกอบรมแต่ละเล่ม เพื่อมิให้ชำรุดเร็วเกินไป จึงนับว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพอใจต่อชุดฝึกอบรม นอกจากนี้ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมยังยอมรับว่าการฝึกอบรมในครั้งนี้ทำให้ตระหนักในหน้าที่และความรับผิดชอบ เพิ่มขึ้นทำให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอน ผู้เข้ารับการฝึกอบรมบางคนบอกว่าเขายังบกพร่อง ในหน้าที่ของความเป็นครูอีกหลายอย่าง และได้รับปากโดยการบันทึกลงในคำมั่นสัญญาที่มีต่อภาระกิจ ที่จะนำไปปฏิบัติซึ่งโดยส่วนใหญ่ให้คำมั่นสัญญา เป็นลายลักษณ์อักษร เช่น "จะปฏิบัติหน้าที่ของครูที่ดี"

"จะเป็นครูที่ดีของศิษย์" "จะทำเพื่อศิษย์รัก" "รักศิษย์เหมือนลูก" เป็นต้น คำมั่นสัญญาที่แสดงให้เห็นว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจที่ดีต่อการฝึกอบรมและสามารถทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ระลึกถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของตน

ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อการฝึกอบรมที่ต่ำกว่าเกณฑ์ ได้แก่ ข้อที่ 20. ชุดฝึกอบรม เทปโทรทัศน์ สไลด์และแผ่นใส นำสนใจ ข้อที่ 21. เทปโทรทัศน์ สไลด์ และแผ่นใสมีจำนวนเพียงพอกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม และข้อที่ 22. เวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม ซึ่งพิจารณาแล้วเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับสื่อและเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเห็นว่ายังไม่เหมาะสมสำหรับชุดอบรมนั้นอาจเป็นสิ่งบกพร่องบ้าง เช่น การเรียงลำดับหน้าผิดพลาดหรือภาพประกอบไม่ชัดเจน แต่ก็มีเพียง เล็กน้อย จากการสังเกตและผู้วิจัยมีส่วนร่วมในขณะฝึกอบรม สิ่งที่เป็นปัญหามากที่สุดคือ เทปโทรทัศน์ สไลด์ และแผ่นใสรูปแบบทเรียน เนื่องจากเทปโทรทัศน์บางเรื่อง เป็นเทปโทรทัศน์ที่คณะปฏิบัติงานโครงการนำมาแทน เพราะไม่สามารถผลิตได้ทันตามกำหนด ทำให้เนื้อเรื่องไม่สอดคล้องตามที่กำหนด เทปโทรทัศน์ดังกล่าวได้แก่ เทปโทรทัศน์เรื่องการเรียนที่ร่าเริง กลยุทธการสอน และเทปโทรทัศน์เกี่ยวกับการจัดโครงการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียน ซึ่งใช้แทนสไลด์เรื่องการสร้างบรรยากาศ เทปโทรทัศน์ที่ใช้แทนสไลด์ผู้เข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่เคยดูมาแล้ว ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ไม่นำสนใจ เกี่ยวกับสไลด์เนื่องจากสถานที่การฝึกอบรมเป็นสถานที่ไม่สามารถควบคุมแสงสว่าง ในขณะที่ฉายสไลด์ได้ จึงทำให้มีแสงสว่างรบกวน ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่นั่งอยู่ด้านหลังห้องฝึกอบรมมองเห็นไม่ชัดเจน และจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นกลุ่มใหญ่เกินไปไม่เหมาะสมที่จะดูสไลด์ที่มีเพียง เครื่องเดียว แผ่นใสรูปแบบทเรียนเนื่องจากสไลด์เขียนเป็นสีอ่อนและตัวอักษรเขียนอ่านยากทำให้เวลาฉายมองเห็นไม่ชัดเจนและลำบากในการอ่าน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในการฝึกอบรมต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

สำหรับความเหมาะสมเกี่ยวกับการใช้เวลาในการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมครึ่งหนึ่งเห็นว่ามีเหมาะสม ซึ่งไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ว่า จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมอย่างต่ำร้อยละ 75 มีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมในแต่ละข้อของแบบสอบถาม จากการสังเกตและสอบถาม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเห็นว่า เวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมน้อยเกินไป การศึกษาชุดฝึกอบรมซึ่งส่วนใหญ่ศึกษาไม่ทันตามกำหนดเวลา ได้แก่ เล่มที่ 6

ความพร้อมนั้นสำคัญไฉน เล่มที่ 7 สักกบุตร เล่มที่ 8 ดวงมณีที่ล้ำค่า เล่มที่ 11 ในโลกแห่งจินตนาการ เล่มที่ 12 กลุ่มสัมพันธ์กลุ่มสำคัญและเล่มที่ 13 คุณครูช่วยหนูด้วย การคัดกิจกรรมบางกิจกรรมต้องรวบรัดหรืองดกิจกรรม เช่น งดกิจกรรมการฉายสไลด์เรื่องกิจกรรมสนับสนุนการเรียนการสอน เกี่ยวกับเรื่องนี้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร้อยละ 38 เล่นว่าควรเพิ่มระยะเวลาการฝึกอบรมในช่วงที่ 1 และช่วงที่ 3 จากจำนวน 5 วัน เป็น 6-7 วัน จึงกล่าวได้ว่าเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมยังไม่เหมาะสม จึงทำให้ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

จะเห็นได้ว่า จากการดำเนินการฝึกอบรมดังกล่าว ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อการฝึกอบรมนักร้องในภาคกลางอยู่ในระดับดีแต่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

1.4 ผลการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับแนวทางการเรียนการสอนของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมนักร้องในภาคกลาง ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเชื่อหลังการฝึกอบรมมากกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ว่า คะแนนเฉลี่ยของการวัดความเชื่อหลังการฝึกอบรมมากกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จากผลการทดสอบความมีนัยสำคัญความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความเชื่อเกี่ยวกับแนวทางการเรียนการสอนของครูก่อนและหลังการฝึกอบรม ปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยของความเชื่อหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งระดับความมีนัยสำคัญสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แสดงว่าโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษาสามารถทำให้ครูที่ผ่านการฝึกอบรมมีความเชื่อเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนตามโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษาที่มีความเชื่อที่ดีกว่าเดิม โดยมีระดับความมีนัยสำคัญที่ .01 จากแบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับแนวทางการเรียนการสอนของครูก่อนรับการฝึกอบรมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 88.91 แสดงว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเชื่อว่าการฝึกอบรมตามโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษาสามารถแก้ปัญหาการคัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ แต่ส่วนใหญ่ยังไม่มี ความมั่นใจมากนักเนื่องจากครูส่วนใหญ่เคยผ่านการฝึกอบรมมาแล้วหลายครั้ง การฝึกอบรมเท่าที่ผ่านมาส่วนใหญ่รูปแบบการฝึกอบรมเป็นการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีการบรรยาย หรือโดยการฝึกปฏิบัติบ้างแต่เป็นส่วนน้อย หลังจากผ่านการฝึกอบรมไปแล้วระยะเวลาหนึ่งความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมจะถูกลืม

การฝึกอบรมในแต่ละครั้งวิทยากรบางท่านขาดเทคนิคในการฝึกอบรมทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความเบื่อหน่าย เมื่อกล่าวถึงการฝึกอบรมจึงมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการฝึกอบรม แต่หลังจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมผ่านการฝึกอบรมตามโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครู ประถมศึกษา เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยความเชื่อเกี่ยวกับแนวพัฒนาการเรียนการสอนของครู หลังการฝึกอบรมมีค่าเท่ากับ 91.85 ซึ่งคะแนนเฉลี่ยมีค่าเพิ่มขึ้นกว่าก่อนรับการฝึกอบรม แสดงว่าหลังการฝึกอบรมครูมีความเชื่อมั่นในโครงการดังกล่าวว่า โครงการฝึกอบรมครั้งนี้สามารถแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนได้ สาเหตุที่ครูมีความเชื่อเพิ่มขึ้นเนื่องจากการเข้ารับการฝึกอบรมในครั้งนี้ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมบอกว่า ยังไม่เคยได้รับการฝึกอบรมแบบนี้มาก่อน ในขณะที่เข้ารับการฝึกอบรมผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ร่วมปฏิบัติกิจกรรมที่สนุกสนาน และกิจกรรมดังกล่าวยังเป็นแนวทางสามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนได้ จากการสอบถามและการสังเกตผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพอใจในกิจกรรมที่เข้าร่วมปฏิบัติอย่างยิ่ง โดยเฉพาะผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลายคนได้จัดบันทึกวิธีการและรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อจะนำไปปรับปรุงใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียน ส่วนในด้านความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะสามารถศึกษาทบทวนได้ตลอดเวลาจากชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง ซึ่งผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะได้รับเป็นเล่มปดิล้วนตัวคนละ 20 เล่ม จากกระบวนการฝึกอบรมดังกล่าวทำให้เจตคติต่อการฝึกอบรมของครูเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น กระบวนการฝึกอบรมได้จัดกิจกรรมเพื่อให้ครูมองเห็นแนวทางที่จะนำกิจกรรมที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้ผ่านการฝึกอบรมในครั้งนี้จึงมีความเห็นว่าการฝึกอบรมตามโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษาสามารถช่วยแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยจะช่วยพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนให้มีประสิทธิภาพ จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ผลการประเมินความเชื่อเกี่ยวกับแนวพัฒนาการเรียนการสอนของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมนาร่องในภาคกลาง เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

15 ผลการประเมินการเรียนรู้อของผู้เข้ารับการฝึกอบรมนาร่องในภาคกลางพบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้หลังการฝึกอบรมมากกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด แต่คะแนนเฉลี่ยของการทดสอบหลังการฝึกอบรมเพิ่มขึ้น 9% ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ว่าคะแนนเฉลี่ยหลังการฝึกอบรมเพิ่มขึ้นอย่างต่ำ 15% ของคะแนนเต็ม

การทดสอบความรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมก่อนการฝึกอบรมคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 32.07 จากคะแนนเต็ม 60 คะแนน แสดงว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมโดยส่วนรวมมีความรู้ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับสถานการณ์ภาพผู้เข้ารับการฝึกอบรมซึ่งมีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าร้อยละ 58 คะแนนเฉลี่ยหลังการฝึกอบรมเท่ากับ 37.59 ซึ่งแสดงว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลังจากผ่านกระบวนการฝึกอบรมแล้วโดยส่วนรวมมีความรู้เพิ่มขึ้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด แต่คะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 9% ของคะแนนเต็มไม่ถึง 15% ของคะแนนเต็มตามเกณฑ์ที่กำหนด เนื่องจากการฝึกอบรมตามโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษาครั้งนี้มีความเชื่อพื้นฐานอยู่ว่า ครูประถมศึกษาที่มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรดีอยู่แล้ว แต่ขาดทักษะการฝึกปฏิบัติและเจตคติที่ดี กระบวนการฝึกอบรมจึงมีได้เน้นหนักในด้านความรู้ แต่ได้กำหนดสัดส่วนของประสิทธิผลจากการฝึกอบรมในด้านคุณธรรม ทักษะการปฏิบัติ และความรู้เป็นสัดส่วน 3:2:1 (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2527:3-4) ดังนั้นผลการทดสอบความรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลังการฝึกอบรมจึงเพิ่มขึ้นไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด

1.6 ผลการติดตามประเมินผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำร่องในภาคกลางในด้านการนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้รับการฝึกอบรมจำนวนร้อยละ 75 สอดคล้องกับการเรียนการสอนตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมซึ่งไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ว่า ครูสังกัดกรรมการเรียนการสอนตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมที่ตั้งไว้อย่างน้อยร้อยละ 80 ของจำนวนกิจกรรมในแบบสังเกตแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์รวมกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่นำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ของจำนวนกิจกรรมดังกล่าว มีจำนวน 9 คน จาก 12 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 75 แสดงว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมโดยส่วนใหญ่ ผู้เข้ารับการอบรมนำความรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม 3 คนที่นำความรู้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนร้อยละ 75 และร้อยละ 78 จำนวน 2 คน ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์การประเมินที่กำหนดเล็กน้อย ซึ่งจากการสังเกตการสังเกตการสังเกตกิจกรรมการเรียนการสอนของครู และการสัมภาษณ์นักเรียนพบว่า ครูส่วนใหญ่นำกิจกรรมที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้สังเกตการสังเกตกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนพบอุปสรรคหลายอย่างที่มีลักษณะคล้ายกับอุปสรรคที่ผู้ดำเนินการฝึกอบรมใช้ในการฝึกอบรม

ซึ่งอุปกรณ์ดังกล่าว เป็นอุปกรณ์ที่ครูทำเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบางกิจกรรมครูได้นำเพลงจากการฝึกอบรมไปใช้ประกอบการจัดกิจกรรม ซึ่งนักเรียนสามารถร้องได้ถูกต้องตามทำนองและเนื้อร้อง แสดงให้เห็นว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้นำทั้ง เพลงและกิจกรรมหลายกิจกรรมไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

นอกจากนี้ศึกษานิเทศก์อำเภอได้ติดตามให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครูโดยออกนิเทศก์และเยี่ยมโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อให้ครูได้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ อันเป็นความประสงค์ของผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งคอยให้ความดูแลช่วยเหลือตลอดระยะเวลาการฝึกอบรม โดยหวังว่าโครงการดังกล่าวต้องบรรลุวัตถุประสงค์เมื่อผู้บริหารให้ความสนใจติดตามดูแลอย่างใกล้ชิดเป็นผลทำให้ครูเกิดความกระตือรือร้นในการนำกิจกรรมไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมบางส่วนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด เพราะกิจกรรมการเรียนการสอนบางกิจกรรมไม่เหมาะสมหรือสอดคล้องกับเนื้อหาในทุกกลุ่มประสบการณ์ เช่น กิจกรรมการแสดงละคร การโต้วาที และการเขียนวิทยากรมาบรรยาย สำริด เป็นต้น จากการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในบางโรงเรียน ครูแบ่งหน้าที่การสอนตามกลุ่มประสบการณ์ ครูที่สอนกลุ่มประสบการณ์พิเศษภาษาอังกฤษ กิจกรรมการโต้วาทีครูไม่สามารถนำมาจัดได้ กิจกรรมการเขียนวิทยากรมาบรรยาย สำริด การดำเนินการกิจกรรมต้องมีการเตรียมการ ทำให้เสียเวลา ไม่สะดวกในการจัด และมีกิจกรรมอื่นสามารถใช้แทนได้สะดวกกว่าและประหยัดกว่า ทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนบางกิจกรรมครูไม่ได้นำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จากสาเหตุดังกล่าวเป็นผลทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำร่องในภาคกลางส่วนใหญ่ขาดความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน แต่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. ผลการสำรวจการปฏิบัติจริงในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษาเกือบทุกวิธีในระดับมาก ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 80-100 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ด้านกระบวนการในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ซึ่งมีความเห็นต่ำกว่าร้อยละ 80 ได้แก่ การอธิบายจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษาไว้ชัดเจน

และกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงานด้านการนิเทศให้ชัดเจน การปฏิบัติใน
ด้านโครงการต่าง ๆ ที่จัดทำในการนิเทศการศึกษา ได้แก่ การจัดทำโครงการปฏิบัติการ
เพื่อเสริมสัมรรถภาพแก่ครูและการเชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้แก่ครูอยู่ในระดับน้อย

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดนโยบายการศึกษา
โดยเน้นการบริหารการศึกษาระบบกลุ่มโรงเรียน จึงกำหนดให้มิศรวิद्याการกลุ่มโรงเรียนทำ
หน้าที่ให้คำปรึกษาและเป็นแบบอย่างในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแก่ครูภายในโรงเรียน
และกลุ่มโรงเรียน แนวคิดและวิธีการนิเทศการศึกษาได้วิวัฒนาการมาสู่การส่งเสริม อำนวย
ความสะดวกในการติดตามช่วยเหลือสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติสามารถปฏิบัติจนสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์
ประสงค์และบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพได้ผลงานที่มีคุณภาพสูง ดังนั้นงานการนิเทศ
การศึกษาจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน (อุทัย บุญประเสริฐ และชโลมใจ ภัทการวัฒน์
2528:2-3) การจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนจึงมีบทบาทในด้านส่งเสริม
และสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
จึงแพร่หลายออกไปยังโรงเรียนประถมศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาได้ปฏิบัติเกี่ยวกับการ
จัดการนิเทศการศึกษาเป็นส่วนใหญ่ แต่การปฏิบัติยังไม่เป็นไปตามกระบวนการหรือขั้นตอน
ของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ซึ่งการปฏิบัติดังกล่าวยังขาดความรู้และความ
เข้าใจในการจัดการนิเทศการศึกษา เช่น การจัดการนิเทศการศึกษาปฏิบัติโดยมิได้ชี้แจง
จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนให้ครุทราบ ตลอดจนมิได้กำหนดบทบาท
และความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงานด้านการนิเทศให้ชัดเจน ทำให้ครูผู้สอนไม่เข้าใจเกี่ยวกับ
การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน และยังมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาภายใน
โรงเรียนมีลักษณะเป็นการคอยตรวจหาความผิดในการปฏิบัติงาน ซึ่งทำให้ครูไม่เห็นความ
สำคัญของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน และสิ่งที่สำคัญอีกประการคือการจัดให้มีการ
ประเมินผลการจัดการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด (วินัย ตะลัดิตย์ 2522:192)
ซึ่งการประเมินผลดังกล่าวจะเป็นสิ่งบ่งชี้ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เป็นจุดหมายในการ
ช่วยเหลือปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ได้งานที่มีมาตรฐานและคุณภาพสูงยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. สำหรับการจัดการฝึกอบรมในโอกาสต่อไป

การฝึกอบรมตามโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครู ประถมศึกษา โดยมีส่วนร่วมแล้วรูปแบบในการฝึกอบรมมีความเหมาะสมกับการฝึกอบรมครูประถมศึกษา ศึกษาย่างยิ่ง แต่ยังมีบางสิ่งที่ยังบกพร่องอยู่บ้าง ในการจัดการฝึกอบรมครั้งดังกล่าวในโอกาสต่อไป ซึ่งต้องจัดการฝึกอบรมให้แก่ครูประถมศึกษาทั่วประเทศจำนวน 329,374 คน ผู้บริหารซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการฝึกอบรมดังกล่าวควรพิจารณาปรับปรุงบางอย่าง เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายของโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ ดังมีข้อเสนอแนะต่อไปนี้

1.1 ควรเพิ่มระยะเวลาการฝึกอบรมช่วงที่ 1 เป็น 4 วัน และช่วงที่ 3 เป็น 2 วัน จากจำนวนระยะเวลาที่กำหนดไว้เดิมจำนวน 5 วันนั้นทำให้การดำเนินกิจกรรมบางกิจกรรมต้องรวบรัดทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับการฝึกปฏิบัติไม่เพียงพอกับความต้องการ การศึกษาชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง เล่มที่ 6 ความพร้อมนั้นสำคัญไฉน เล่มที่ 7 สักลยทร เล่มที่ 8 ดวงมณีที่ล้ำค่า เล่มที่ 11 ในโลกแห่งจินตนาการ เล่มที่ 12 กลุ่มสัมพันธ์กลุ่มสำคัญ และเล่มที่ 13 คุณครูช่วยหนูด้วย ผู้เข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่ศึกษาไม่ทันตามกำหนดเวลา ควรเพิ่มเวลาในการศึกษาชุดฝึกอบรมดังกล่าวให้เหมาะสม

1.2 การเลือกสถานที่สำหรับจัดการฝึกอบรมควรเลือกสถานที่ที่สามารถอำนวยความสะดวกในการจัดการฝึกอบรมและอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับที่พักของผู้เข้ารับการฝึกอบรม หรือมีความสะดวกในการเดินทาง เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถมาเข้ารับการฝึกอบรมได้ทันตามกำหนดเวลา ซึ่งจะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมครบตาม กระบวนการฝึกอบรม ถ้าสถานที่จัดการฝึกอบรมอยู่ไกลจากที่พักของผู้เข้ารับการฝึกอบรมอาจขยาย เวลาการมาเข้ารับการฝึกอบรมให้เหมาะสม

1.3 ควรปรับปรุงสื่อบางอย่างที่ใช้ในการฝึกอบรม โดยเฉพาะเทปโทรทัศน์ และสไลด์ ควรผลิตเทปโทรทัศน์และสไลด์ที่เป็นสื่อจริงตามที่กำหนดไว้ในแผนเพื่อนำไปใช้ในการฝึกอบรม สำหรับแผ่นใสรูปแบบเรื่องจำนวน 20 เล่ม ควรปรับปรุงโดยสีที่เขียนควรเป็น สีเข้ม เช่น สีดำ สีน้ำเงิน แบบตัวอักษรที่เขียนควรเป็นแบบที่สามารถอ่านในระยะไกลได้ชัดเจน

1.4 การฝึกอบรมที่มีการเขียนรายงานการเดินทางเพื่อเบิกค่าเบี้ยเลี้ยงตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินของกระทรวงการคลัง ควรจัดเวลาสำหรับการเขียนรายงานหรือใช้เวลาระหว่างพักการฝึกอบรม และการชี้แจงการเขียนรายงาน เจ้าหน้าที่การเงินควรเขียนรายงานที่เป็นตัวอย่างหลาย ๆ ชุดปิดไว้บริเวณสถานที่ฝึกอบรมเพื่อเป็นแบบให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเขียนรายงาน เพื่อความสะดวก รวดเร็ว และลดปัญหาการเขียนรายงานการเดินทางเพื่อเบิกจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงให้ผิดพลาดน้อยลง

2. ควรติดตามผลการปฏิบัติงานของครูหลังจากผ่านการฝึกอบรม เพื่อกระตุ้นให้ครูเกิดกำลังใจในการปฏิบัติงานและนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

3. ผู้มีหน้าที่ในด้านการจัดการฝึกอบรม ถ้าจะจัดการฝึกอบรมที่คล้ายกับการฝึกอบรมในครั้งนี้อาจศึกษารูปแบบกระบวนการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมและการจัดเตรียมการฝึกอบรมตามโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา เพราะการฝึกอบรมตามโครงการดังกล่าวมีกระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการจัดเตรียมการฝึกอบรมที่มีกระบวนการครบตามระบบการฝึกอบรมที่เป็นสากล ซึ่งมีความเหมาะสมในการดำเนินการฝึกอบรมอย่างยิ่ง

4. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาควรจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ซึ่งจะเปิดโอกาสให้ครูได้ร่วมมือปรึกษา เกี่ยวกับการสนับสนุนและแก้ไขการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการจัดการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย